

CULTURA

Eduardo Margareto. Traductor

L'últim llibre literari d'Eduardo Margareto ha estat la traducció de *La Roma de Pasolini* al castellà, de l'autor italià Dario Pontuale, coincidint amb el centenari del naixement de l'escriptor de Bolonya. No era la primera vegada que Margareto s'enfrontava a la immensa figura de Pier Paolo Pasolini. Abans ho havia fet amb *Pasolini. Un delitto italiano*, de Marco Tullio Giordana, i *Pasolini y la cultura espanyola*, de Francesca Falchi. Pasolini, que està considerat com el gran intel·lectual italià del passat segle no va tenir una vida fàcil i, molt sovint, incompresa per la seva condició homosexual i per les seves idees polítiques, però és interessant observar que va mantenir una relació d'amor amb Catalunya, cosa que el va portar a viatjar a Barcelona. Podem dir que Pasolini és un europeu global del segle XX i que avui desperta tanta admiració com incomoditat, però la seva figura s'ageganta a mesura que passa el temps. La prova és que tant el seu cinema com la

seva literatura es visionen i s'estudien una i altra vegada, com s'observa actualment i acaba de fer Eduardo Margareto.

Pasolini va ser a Barcelona a la recerca de José Agustín Goytisolo, i el poeta barceloní es va involucrar en una conferència que havia de donar Pasolini a la Facultat de Medicina de la Universitat i que, en un primer moment, no va poder celebrar-se a causa de la presència policial, cosa que va forçar-lo a refugiar-se al mortuori i passadissos subterranis, amb la presència de cadàvers i d'òrgans humans en formol. Per a obtenir aquesta informació, Margareto va parlar amb Julia Goytisolo, la filla del poeta, a la qual el seu pare va immortalitzar al poemari *Palabras para Julia*, i també ho va fer amb Enrique Irazoqui, el jove comunista que va interpretar Crist a *El evangelio según Mateo*. Aquests dos fets són suficients per a comprendre la professionalitat de Margareto quan s'enfronta a una traducció. Recordem

que també va traduir Aurelio Penna, Antonio Burges, Tiziano Scarpa i Dino Campana, entre altres. Justament, aquest últim va despertar l'interès de Victor Canicio per conèixer personalment Eduardo Margareto, i amb la companyia de Xavier Pascual com a fotògraf vam passar a casa seva una molt bona estona amb whisky de malta i for-

El que ha fet Margareto és recollir apassionadament el pensament i la filosofia de Pasolini en una traducció més que notable.

matge parmesà. La Ràpita ha tingut bons traductors; el mateix Canicio va traduir el premi Nobel Henric Böll. Vicent García Anguera, en el seu moment (anys 20 i 30 del segle passat) estava considerat un dels millors traductors de l'escladeria de Josep Janés; i Sebastià

Juan Arbó va traduir Alexander Pushkin. Eduardo Margareto és el successor de tots ells, tot i que nascut a València, és fill d'emigrants italians, amb arrels a Gènova, Nàpols i Sicília. Per tant, coneix perfectament la cultura italiana, havent-la estudiat de jove al Liceu italià de Barcelona, on va descobrir Roberto Rossellini, Federico Fellini, Vittorio de Sica i Marcello Mastroianni. Margareto va ser traduït a l'italià per la seva biografia de John Fante i com a biògraf ho ha fet amb Franco Battiato i Elvis Costello, però jo admiro la seva passió per la traducció literària, i és que la feina de traductor és molt difícil, ja que és un repte per a qualsevol que vulgui transmetre la llengua d'un país a un altre i són les dificultats de gramàtica, lèxic i cultura les característiques fonamentals. Margareto ha superat aquestes barreres, però el més important, sota el meu punt de vista, és el profund coneixement de l'autor i de l'època que ha viscut.

Eduardo Sánchez
cronista cultural

Dario Pontuale descriu la Roma de Pasolini amb les seves bel·leses i les seves misèries, que transmeten al lector la intenció política i social d'aquells anys. El que ha fet Margareto és recollir apassionadament el pensament i la filosofia de Pasolini en una traducció més que notable. El resultat és un magnífic llibre que delectarà els seus nombrosos lectors. L'última traducció més recordada a les Terres de l'Ebre és la que va fer Gerard Vergés amb els Sonets de Shakespeare.

Actualment, Eduardo Margareto és el responsable de la col·lecció de llibres dedicats a la música Marquee Moon de l'Editorial El Doctor Sax de València, i està treballant en una novel·la i un poemari.